

„Szeretnék a nyilvánosság előtt igazságot szolgáltatni...”

**Göncz Árpádnak, a Magyar Köztársaság elnökének
üdvözlő beszéde a Magyar Hidrológiai Társaság 1990. október 16-i küldöttközgyűlésén**

Először fordult elő a Magyar Hidrológiai Társaság hét évtizednél hosszabb történelmében, hogy közgyűlését személyes részvételével és felszólalásával tisztelte meg magyar államfő. Üdvözlő beszédét — amelyet szabad előadásban mondott el, és amelyet hangfelvétel rögzített — az alábbiakban közöljük:

„Kedves Barátaim! Sőt, engedjék meg, hogy azt mondjam: kedves Kollégák! Nem tudom, hogyjoggal hasznalom-e ezt a kifejezést, de az életemből hét éven át talajvédelemmel foglalkoztam, ami módot adott rá, hogy a komplex vízgazdálkodás kérdéseivel — nem olyan szinten, mint Önök, de — megismerkedtem. Ez mindenesetre elég volt ahhoz, hogy ma ne azzal a gondolattal jöjjek el, hogy itt protokolláris kötelezettségnek teszek eleget pusztán csak azért, mert az ország három legrégebbi szakmai testületének egyikét kell üdvözölnöm itt.

Mindenekelőtt az vezetett, és azért örültem, hogy ide jöhöttem, mert szeretnék a nyilvánosság előtt igazságot szolgáltatni egy olyan szakmának, amelyet egy politikai tévedés miatt bűnbaknak tekintenek és a vádlottak padjára ültettek. Kollektíven a vádlottak padjára ültették, elfeledkezvén arról, hogy minden beavatkozás — vízügyi beavatkozás — eleve megbontja az ökológiai egyensúlyt, amely amúgy is dinamikus ökológiai egyensúly.

A Tisza szabályozáskor is megváltozott Magyarország ökológiai egyensúlya; a korábbihoz képest új egyensúly jött létre. A szabályozás nélkül, még ha nem is volna egymillió katasztrális hold szikesünk, nem tudnánk megtermelni a gabonánkat.

Közismert, hogy ez a beavatkozás azt a személyt, Vásárhelyi Pált, akinek a részéről ez történelmi tett volt, a halálba kergette. A szakma jelenlévő képviselőinek nincsenek illúzióik abban, hogy aki a fennálló természeti egyensúlyba beavatkozik, az ki van téve a kritikának és ki van téve a támadásnak. Borzasztó veszélyesnek érzem azonban azt a morális felelősségrevonást, amely a politikusok helyett egy szakmát ért, mert ez pontosan azzal a veszéllyel jár, hogy megbontja a szakma morális egyensúlyát.

Aligha lehet elvárni azt a katonai fegyelmet egy szervezettől, mint amilyen az árvízvédelemnél szükséges, ha általában bűnösnek tartják a vízimérnököt azért, amit csinál. Ideje volna, ha tudomásul venné az ország közvéleménye, hogy a vízimérnök és a vizes szakma nem bűnözőkből és nem maffiából áll.

Én nem kívánok senkit védeni, aki ezért, vagy azért támogatott egy politikai döntést, de meg akarom védeni azokat a mérnököket, akik legjobb szakmai tudásuk szerint, a legjobb műszaki felkészültséggel — és ez a műszaki felkészültség nemcsak európai, hanem világszintű, mert a magyar vizes szakma világszintű — próbáltak létrehozni egy létesítményt, amelynek a műszaki paramétereivel szemben aligha lehet bármiféle támadást intézni. Más kérdés, hogy egy húsz évvel ezelőtt készült terv nem vehetett figyelembe olyan ökológiai szempontokat, amelyeket azóta ismertünk meg. Vásárhelyi Pál és az utána következők sem tudták, amikor az öntözőrendszert tervezték, hogy a csurgalékvizet nem lehet visszatáplálni a tápcsatornába. Most már tudjuk, és megtanultuk a magunk kárán, hogy a természet a maga dinamikus egyensúlyát valami módon fenntartja. Ezzel számolnunk kell.

Én nagyon szeretném, ha mindez az egész ország színe előtt hangzanék el, mert most már talán három-négy évre visszamenőleg ez a szakma mást, mint elítélést nem kapott. Ez a szakma pedig minden tiszteletet megérdemel, mert például az ország területének több mint húsz százaléka ki van téve árvízveszélynek, és Alföldünk árvízveszélyes területnek minősíthető egészében. Ha e területeket nem viszi el a víz, az az Önök érdeme; ennek a szakmának az érdeme. Hozzáteszem, nemcsak a gyakorló mérnököké, hanem a tervezőké, és nemcsak a tervezőké, hanem a kutatóké,

mert Magyarországon a vízügyi kutatás és a tervezés is rendkívül magas színvonalú, és meggyőződésem, hogy a jövőben ez még emelkedni fog.

Ezzel a véleményemmel nem állok egyedül. Teljesen hivatalos állásfoglalás, amit most teszek, mint a Magyar Köztársaság választott köztársasági elnöke. Nem csupán a magam nevében, hanem — merem állítani — Magyarország népe nevében, amely a vízügyi szakma munkája és becsülete nélkül egyszerűen nem tud létezni és nem tudja megtermelni a mezőgazdaságában a holnapi kenyerünket.

Kérem, hogy ezt a köszönetet és elismerést vegyék tőlem a magyar nép nevében tudomásul. Külön öröm, hogy mellettem ül a szakminiszter, akinek — meggyőződésem — ugyanaz a véleménye, mint az enyém. És szentül meg vagyok győződve arról, hogy Önök szakmailag és emberileg meg fogják kapni azt a védelmet és azt az elismerést, ami nélkül dolgozni nem lehet. Ha az ember nem látja munkájának a megbecsülését, akkor nem szívesen dolgozik, mert a munka nem csak fizetés kérdése. A munka ennél sokkal több. Pontosan ez volt az, amiért örömmel fogadtam el a meghívásukat és pillanatig sem haboztam eljönni. Nevetséges volna, ha én most itt biztatnám Önöket helytállásra, szakmai helytállásra vagy egyébre. Az elmúlt 130—140 év, mióta keletkezően volt és utána teljesen létrejött ez a szakmai közösség, bőséges bizonyítéka annak, hogy Önök nem szorulnak biztatásra, hanem Önökről kell mintát vennie minden szakmai közösségnek Magyarországon, amelyik az ország javát és az ország érdekét akkor is figyelembe veszi, hogyha ez áldozatot kíván tőle. Mint ahogy Önöktől az elmúlt időben morális áldozatot és valószínűleg, létbizonytalansággal járó áldozatot is követelt. Ha megengedik, ezzel befejezem. Üdvözlöm Önöket és kívánok nagyon hasznos, magas színvonalú és értékes tanácskozást.

Köszönöm a figyelmüket!"

Dr. Juhász József, a MHT elnöke:

Elnök Úr! Szakmai közösségünk nevében köszönjük meg átgondolt szavait, s merjük remélni: nem csak a Hidrológiai Közlöny szűkebb olvasó-tábora értesül azokról.

(Forrás: Hidrológiai Közlöny 1990. (70. évfolyam) - 6. szám)